

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

w sprawie **P. D.**,  
skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., art. 300 § 1 k.k. i in.,  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu  
w dniu 27 maja 2021 r.,  
wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania,  
zakończonego prawomocnym wyrokiem  
Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 29 grudnia 2014 r., sygn. akt II AKa (...),  
utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P.  
z dnia 19 września 2014 r., sygn. akt III K (...),

### **p o s t a n o w i ł :**

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążyć wnioskodawcę.**

### UZASADNIENIE

Pismem z dnia 9 marca 2021 r. obrońca P. D. złożył wniosek o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 grudnia 2014 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 19 września 2014 r., sygn. akt III K (...), na mocy którego P.D. został skazany m.in. za to, że będąc świadomym grożącej mu niewypłacalności, w dniu 17 marca 2011 r. w P. darował K.D. i X. D., na podstawie

umowy darowizny zawartej w Kancelarii Notarialnej Z. T. pod rep. A (...), nieruchomości gruntową o powierzchni 0,5047 ha, położoną w B., dla której Sąd Rejonowy w S. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) i w ten sposób uszczuplił zaspokojenie swoich wierzycieli J. K., D.G., M. G. i T. G. tj. przestępstwa z art. 300 § 1 k.k. (pkt 4 wyroku Sądu *meriti*).

Jako podstawę wznowieniową wskazał art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., powołując się na dowody zgromadzone w aktach postępowania, które toczyło się przed Sądem Rejonowym w P., sygn. akt III K (...), przeciwko K. D. i X.D., oskarżonych o pomocnictwo do przestępstwa z art. 300 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 3 k.k., którego sprawcą wykonawczym był P. D., skazany za ten występki w ww. pkt. 4 wyroku Sądu Okręgowego w P.

W przekonaniu autora wniosku dowody te w postaci pisma z Banku (...) w D. z dnia 29 stycznia 2019 r. informującego o wysokości zabezpieczeń hipotecznych obciążających własność nieruchomości, stanowiącej przedmiot darowizny, o której mowa w opisie czynu z pkt 4 wyroku Sądu Okręgowego w P. oraz z opinii biegłej z dnia 1 czerwca 2017 r. i opinii uzupełniającej z dnia 10 stycznia 2018 r., dotyczących wartości tej nieruchomości wskazują, że dokonanie przez P. D. darowizny nieruchomości gruntowej na rzecz K.D. i X. D. nie doprowadziło do udaremnienia lub uszczuplenia jego wierzycieli, a zatem nie mogło stanowić przestępstwa z art. 300 § 1 k.k. Na tej podstawie obrońca skazanego wniósł o uchylenie obu wydanych w sprawie orzeczeń i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.

Prokurator w odpowiedzi na wniosek wniósł o wznowienie postępowania w zakresie pkt 4 i 5 (dot. kary łącznej) wyroku Sądu Okręgowego w P.

### **Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.**

Wniosek o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że:

a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze,

b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary,

c) sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne, błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu.

W realiach procesowych analizowanej sprawy nie sposób uznać, aby okoliczność wskazywana przez obrońcę skazanego wpisywała się w podstawę *propter nova*. Należy bowiem zauważyć, że w aktach sprawy zalega wydruk zupełny treści księgi wieczystej nr (...), dotyczącej nieruchomości gruntowej, stanowiącej przedmiot czynności wykonawczej przestępstwa, przypisanego skazanemu w pkt 4 wyroku Sądu Okręgowego w P. Wynika z niego wprost, że nieruchomość, dla której prowadzona jest ta księga obciążona jest: hipoteką umowną zwykłą na sumę 450 000 zł oraz hipoteką umowną kaucyjną na kwotę 500 000 zł na rzecz Banku (...) w D. k. 270v – 272). Warto podkreślić, że dowód ten stanowił podstawę czynienia ustaleń faktycznych przez Sąd *a quo*, o czym świadczy powołanie się na ten dokument przez Sąd w uzasadnieniu wyroku (s. 19, k. 683). To, że orzekające w sprawie Sądy nie rozważyły tej okoliczności w kontekście wartości tej nieruchomości nie oznacza, że wnioski z niej wynikające mogą mieć cechę nowości. W tym zresztą zakresie obrońca skazanego podnosi, że wartość nieruchomości na dzień darowizny, tj. 17 marca 2011 r. wynosiła 436.309,02 zł, natomiast wartość zobowiązania hipotecznego na ten dzień wynosiła 439.450,71 zł. Warto jednak zauważyć, że jak wynika chociażby z pisma pełnomocnika pokrzywdzonych (k. 254), wartość nieruchomości w akcie notarialnym określono na 1.250.000,00 zł, natomiast biegła sporządzająca opinię na użytek innej sprawy, do której odwołuje się obrońca wskazuje, że na podstawie dostępnych dokumentów nie jest w stanie stwierdzić, czy przedmiotowa nieruchomość była zabudowana w dniu 17 marca 2011 r., a jeśli tak, to jakiego rodzaju i o jakich parametrach była to zabudowa, a w szczególności czy była ona

zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym. Nieruchomość ta nie została udostępniona biegłej celem dokonania jej oględzin, ani nie przedstawiono jej wszelkich dokumentów dotyczących tej nieruchomości. Z tego względu stan nieruchomości został ustalony na podstawie oględzin przeprowadzonych w warunkach ograniczonych oraz dostępnych dokumentów. Jeżeli natomiast byłyby biegłej przedstawione inne dokumenty, to sporządziłaby opinie uzupełniającą (pismo biegłej B. H. z dnia 10 stycznia 2018 r.). Z powyższego nie sposób zatem wywodzić, że ustalenia dokonane przez Sądy orzekające w sprawie skazanego P. D. są oczywiście błędne i obecnie ujawnił się nowy dowód, który uzasadnia wznowienie postępowania. Również, z oczywistych względów, nie sposób uznać za nowy dowód uzasadniający wznowienie postępowania wyroku Sądu Rejonowego w P. w sprawie III (...), którym obdarowane K. D. i X.D. zostały uniewinnione od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 3 k.k., a polegającego na udzieleniu pomocy P.D. w ukrywaniu majątku i działaniu na szkodę wierzycieli.

Nie sposób również pominąć i tej okoliczności, że z akt sprawy nie wynika przecież, że wierzyciel hipoteczny – Bank (...) w D. już w dniu 17 marca 2011 r. prowadził egzekucję z przedmiotowej nieruchomości. Bank mógł być bowiem zaspokojony w inny sposób, chociażby poprzez spłatę pożyczki udzielonej P. D., natomiast inni wierzyciele mogliby egzekwować swoje roszczenia właśnie z darowanej K. D. i X. D. nieruchomości. Dodatkowo należy podkreślić, że dokonywanie przez dłużnika rozporządzeń mieniem, stanowiącym zabezpieczenie rzeczowe wierzytelności, których wysokość przewyższa wartość rynkową tych rzeczy może wyczerpywać znamię czasownikowe czynu zabronionego określonego w art. 300 § 1 k.k. O ile bowiem taka czynność prawna, np. w postaci darowizny lub sprzedaży co do zasady pozbawia praw dłużnika do rzeczy, wyłączając ją z jego majątku i uniemożliwiając zaspokojenie się wierzycieli z tego składnika (wzruszenie tych umów wymaga inicjatywy wierzycieli, np. na podstawie art. 527 k.c.), to sam fakt obciążenia danej rzeczy ograniczonym prawem rzeczowym w postaci np. hipoteki lub zastawu nie prowadzi automatycznie do uniemożliwienia zaspokojenia się z danej rzeczy innych wierzycieli, nie dysponujących tym prawem. Kwestia zaspokojenia się wierzyciela zabezpieczonego hipoteką czy zastawem wymaga

bowiem podjęcia przez niego określonych czynności, przy braku spłacania długu przez dłużnika w świetle treści ciążącego na nim zobowiązania.

Czynienie jednak w tym zakresie stosownych ustaleń jest właściwe do postępowania rozpoznawczego (w którym tego rodzaju zarzutów nie stawiano), a nie do postępowania wznowieniowego. Oczywiście przy tym jest, że przepis art. 300 § 1 k.k. penalizuje takie rozporządzenie przez dłużnika majątkiem, które ma realny wpływ na zaspokojenie wierzyciela, jednakże nie musi to być wcale udaremnienie takiego zaspokojenia, a wystarcza jego ograniczenie.

Zupełnie na marginesie warto też zaznaczyć, że w przypadku, gdy sprawca zawierając czynność prawną z zamiarem udaremnienia lub uszczuplenia w ten sposób zaspokojenia swojego wierzyciela, jednakże czynność ta do takich konsekwencji doprowadzić nie może, z czego nie zdaje sobie sprawca, to taka sytuacja stanowi karalne usiłowanie nieudolne występku z art. 300 § 1 k.k. z uwagi na użycie środka nie nadającego się do popełnienia czynu zabronionego (art. 13 § 2 k.k.). Zagrożenie karą za tę postać stadialną popełnienia przestępstwa mieści się w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa (art. 14 § 1 k.k.). Także zatem i w świetle tego spostrzeżenia, okoliczności wskazane przez obrońcę skazanego nie mogą stanowić podstawy wznowieniowej, ani w świetle art. 540 § 1 pkt 2 lit. a) k.p.k., ani art. 540 § 1 pkt 2 lit. b) k.p.k., skoro możliwości łagodzenia odpowiedzialności karnej za wskazane w art. 13 § 2 k.k. postacie usiłowania nieudolnego mają charakter fakultatywny (art. 14 § 2 k.k.).

Mając na uwadze powyższe rozważania, nie stwierdzając podstaw do wznowienia postępowania z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążając wnioskodawcę na podstawie art. 639 k.p.k.